

af den Art, som hentes fra Kommunitetets Bestemmelse, og han vilde da have kunnet henvise til de endnu ikke ophævede Bestemmelser, som netop hjemle Statskassens Forpligtelse til at yde Tilskud til Universitetet samt til hele den Tradition, som har gjort sig gjældende lige indtil 1860 eller ved det Lag, og som ingenjinde er bleven hævet, skjøndt man vel den Gang midlertidig fræveg det. Den høitærede Minister har jo ved 1ste Behandling forklaret os, at han — saavidt jeg forstod ham — i den Henseende gav efter for Finantsministerens Modstand. Jeg vilde ønske, at han ikke havde gjort dette, og jeg vil haabe, at det endnu maa være ham muligt at vende tilbage dertil. Jeg maa imidlertid tilstaa, at det, som den høitærede Minister derved har tabt i Styrke, har Flertallet i Virkeligheden ikke vundet. I alt Fald er det kun tilsyneladende, thi vel er det saa, at de Herrer give sig Udseendet af, at det er af Omhed for Overholdelsen af den fundatsmæssige Anvendelse af Kommunitetets Midler, at de gjøre Modstand imod, at der anvendes Noget af Kommunitetets Overstud til Dækning af Universitetets Understud; men jeg tror ikke, at de Herrer, naar det kommer til Stykket, se sig istand til at blive i Rollen. Derfor det nemlig ikke var dem om at gjøre, at Universitetet skulde opspise sin Kapital, men derimod var dem om at gjøre at værgе Kommunitetet imod Angreb fra Universitetets Side, saa havde de jo den meget simple Vej at gaa: at foreslaa, at Universitetets Understud skulde dækkes af Statskassen. Men hvad der navnlig vidner imod, at det just er Omhed for Kommunitetets fundatsmæssige Anvendelse, der leder de Herrer, det er dog nok det, at de modsætte sig et Forslag af Ministeren om en Udredelse af Kommunitetets Midler til et Formaal, som aldeles utvivlsomt er det oprindelige og centrale Formaal for Kommunitetets Virksomhed. Naar de Herrer modsætte sig det af den ærede Minister stillede Forslag om en Forhøielse til Understøttelserne til de Studerende og ved Forslag under Nr. 69 foreslaa, at det skal bortfalde, saa tror jeg ikke vel, at de længere kunne hævde, at de nære Ønsker for Kommunitets-Fundatsernes rette Anvendelse. Og jeg gad ogsaa nok vidst, hvorledes de Herrer egentlig tænke sig, at Kommunitetets Midler skulde kunne anvendes, naar de vilde holde sig til det aldeles strengt Fundatsmæssige. Man fortæller os jo nok, at Kommunitetets Midler ere til for de Uformuende, og den ærede Ordfører har jo idag indrømmet, at det kunde være ret passende, om man havde tilføiet: „for uformuende Studerende“. Men iøvrigt er det heller ikke „uformuende Studerende“, hvorved man træffer det korrekte Udtryk for Fundatsernes Ord. Fundatsen taler ikke om uformuende Studerende, men om „uformuende Studenter“ — det er strax en anden Sag. Fundatsen gaar stadig ud fra, at det er den lærde Undervisning,

som skal understøttes deraf. Det hedder jo nemlig: . . . „paa det ubi Fremtiden der ikke skal blive Brøst for lærde Mænd, som kunde være Religionen og Riget tjenlige, have vi . . . faa endeligen besluttet og berammet, at Vi og Bore efterfølgende Konger altid herefter vilde og skulle underholde 100 Studenter her ved Bort Universitet.“ Senere hen i Fundatsen tales der udtrykkelig om al den Rente, „som er lagt til fornævnte 100 Studenter's Underholdning.“ Der hævdes endvidere bestemt, at „Bedkommende skal være indskreven i matriculam universitatis, skal have sin præceptoris testimonium for at vise, fra hvilken Skole han er kommende, og have sin Grammaticam saaledes studeret, at han er skiftet til at høre de Lektier, som her ved Universitetet pleier at læses.“ Det har været helt igjennem en Forudsætning, at det var den lærde Undervisning. Nu siger den ærede Ordfører: Ja, det var den Gang, da de Studerende vare latinske Drengе. Det er underligt, at hver Gang den ærede Ordfører taler om de lærde, saa kalder han dem Drengе — jeg veed ikke hvorfor; men saa meget er rigtigt nok, at, medens man den Gang udelukkende tænkte paa den egentlige, klassiske Dannelse, naar Talen var om Studerende, saa erkjender man nu ogsaa andre Former for det videnskabelige Livs Udvikling end den ensidige, altfor stærke Accentuering af klassisk Dannelse. Men hvad der altid maa hævdes, er, at det er til den videnskabelige Uddannelse og kun til den alene, at Kommunitetets Midler ere blevene henlagte, og de Antydninger, som det ærede Medlem af og til har givet af, hvad han vilde bruge Kommunitetets Midler til, ere i det Mindste for mig aldeles usforstaaelige. Han sagde, at de skulde ikke spredes ud til Middellaadigheder, men gves til dygtige Børn, for at de uden Næringsjorg skulde kunne komme frem. Det gjør man jo netop; og hvorledes man vilde kunne værgе sig imod, at en Stiftelse af den Størrelse ogsaa kommer Middellaadigheder tilgode, det indser jeg ikke. Der er ikke en saadan Rigdom her i Landet paa Kraftgenier, at man kan antage, at en Stiftelse af den Størrelse alene skulde kunne komme dem tilgode. Nei, bagved ligger vistnok den Lænke at bruge Kommunitetets Midler til Formaal, som ligge udenfor det, som er Fundatsernes Forudsætning, nemlig den videnskabelige Uddannelse og den videnskabelige Udvikling. Det maa erkjendes, at den ærede Ordfører har Ret i, at en Anvendelse af Kommunitetets Midler til noget Saadant som f. Ex. den botaniske Have ikke er, som han sagde, stemmende med Fundatsernes Middagsmad. Det er ganske rigtigt, naar han vil holde det paa dette Gebet, saa vil Veien være en endnu videre Udvikling af det Princip, som Flertallet netop bekæmper ved sin Negtelse under Nr. 69. Det er fuldkommen sandt, hvad det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Scavenius) udviklede, at, hvis